

M.A. 1st Semester Examination, 2024

SANSKRIT

PAPER – SANS-104

Full Marks : 50

Time : 2 hours

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयाः

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

1. तर्कभाषाकारमते किं नाम प्रमाणम् ? साक्षत्कारिप्रमा का ?
तस्याः भेदान् उल्लिख्य सोदाहरणज्वालोच्य तत्र बौद्धमतं
सविस्तरं स्पष्टीकरणीयम् । 10

अथवा

तर्कभाषानुसारं सभेदं सोदाहरणं सन्निकर्षाः निरूप्यन्ताम्
घटगतपरिमाणादिग्रहे कीदृशः सन्निकर्षः कारणं भवति ?
आलोच्यताम् ।

(Turn Over)

2. द्वयोर्व्याख्या कार्या —

5 × 2

(क) त्रिविधा चास्य शास्त्रस्य प्रवृत्तिः ।

(ख) लिङ्गपरामर्शोऽनुमानम् ।

(ग) साधकतमं करणम् ।

3. भाषापरिच्छेदकारमते समेदं सोदाहरणं सामान्यलक्षणं
निरूप्यताम् ।

10

अथवा

भाषापरिच्छेदः केन विरचितः ? तन्ममानुसारं पदार्थः
कतिविधाः ? के च ते ? तेषां मध्ये द्रव्याणां साधर्म्यं
कारिकोल्लेखपूर्वकमालोच्यताम् ।

4. द्वयोर्व्याख्या कार्या —

5 × 2

(क) नूतनजलधररूचये गोपवधूटीदुकुलचौराया
तस्मै कृष्णाय नमः संसारमहीरूहस्य वीजाया ।

(3)

(ख) तिर्यग्गमनमप्यत्र गमनादेव लभ्यते ।

(ग) घ्राणजादिप्रभेदेन प्रत्यक्षं षड्विधं मतम् ।

[Internal Assessment — 10 Marks]
